

V Bruseli 13. novembra 2025
(OR. en)

Medziinštitucionálny spis:
2025/0222 (COD)

14944/1/25
REV 1

EDUC 417
JEUN 224
SPORT 45
SOC 729
COMPET 1113
DIGIT 220
ENV 1161
CADREFIN 305
FIN 1320
IA 174
CODEC 1713

POZNÁMKA

Od: Predsedníctvo

Komu: Výbor stálych predstaviteľov/Rada

Predmet: Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje program Erasmus+ na roky 2028 – 2034 a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) 2021/817 a nariadenie (EÚ) 2021/888.
– správa o pokroku

I. ÚVOD

1. Komisia 16. júla 2025 prijala návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje program Erasmus+ na roky 2028 – 2034 a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) 2021/817 a (EÚ) 2021/888. Cieľom navrhovaného nariadenia je vytvoriť nástupcu programu Erasmus+ na roky 2021 – 2027 a zároveň zlúčiť dva programy Únie: Erasmus+ a Európsky zbor solidarity.

Všeobecným cieľom nového programu, ako ho určila Komisia, je prispieť k odolnej, konkurencieschopnej a súdržnej Európe podporou vysokokvalitného celoživotného vzdelávania a zlepšovaním zručností a kompetencií pre život a pracovné miesta pre všetkých a zároveň podporovať hodnoty Únie, demokratickú a spoločenskú participáciu, solidaritu, sociálne začlenenie a rovnaké príležitosti v EÚ aj mimo nej. Nový program sa ohlasuje ako kľúčový nástroj na budovanie únie zručností, rozvoj európskeho vzdelávacieho priestoru a podporu realizácie európskej strategickej spolupráce v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy vrátane jej príslušných sektorových programov.

2. Delegácie návrh uvítali a novému programu vyjadrili celkovú podporu. Zdôraznili, že na posúdenie vplyvu a dôsledkov navrhovaného nariadenia a nových iniciatív, ktoré sa v ňom predkladajú, je potrebný značný čas. Výbor pre vzdelávanie počas dánskeho predsedníctva rokoval o návrhu šesťkrát (17. júla, 8. septembra, 17. – 18. septembra, 8. – 9. októbra, 20. októbra a 29. októbra 2025). Súhrnné informácie o dosiahnutom pokroku sa uvádzajú v časti II.
3. V súlade so Zmluvou o fungovaní Európskej únie, a najmä s jej článkom 165 ods. 4, článkom 166 ods. 4 a článkom 214 ods. 5, sa od Rady vyžaduje, aby spoločne s Európskym parlamentom konala v súlade s riadnym legislatívnym postupom.
4. Európsky parlament vymenoval za spravodajcu pre tento spis Bogdana Andrzeja ZDROJEWSKÉHO (PPE, PL).
5. V tejto fáze sa čaká na stanoviská Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru a Výboru regiónov.

II. PRÁCA RADY POČAS DÁNSKEHO PREDSEDNÍCTVA

Komisia predložila uvedený návrh výboru pre vzdelávanie 17. júla 2025 – deň jeho oficiálneho zaslania Rade. Delegácie mali vtedy príležitosť predložiť predbežné pripomienky a otázky.

Komisia 8. septembra 2025 predložila delegáciám posúdenie vplyvu pripojené k návrhu. Pri tej istej príležitosti ho delegácie podrobne analyzovali a prerokovali s použitím orientačného kontrolného zoznamu, ktorý im bol poskytnutý v rámci prípravy na zasadnutie. Zhrnutie hodnotenia posúdenia vplyvu a súvisiacich reakcií členských štátov je uvedené v prílohe k tomuto dokumentu.

Keďže navrhované nariadenie je súčasťou balíka návrhov súvisiacich s viacročným finančným rámcom (VFR), viaceré ustanovenia v texte zodpovedajúce prvkom, ktoré budú tvoriť súčasť horizontálnych rokovaní o VFR, boli v zátvorkách, a preto boli z diskusií vo výbore pre vzdelávanie vylúčené. Tieto ustanovenia sa týkajú odôvodnení 36 a 44, trvania programu uvedeného v článku 1 (*Predmet úpravy*), článku 9 (*Rozpočet*) a článku 16.3 (*Informovanie, komunikácia a šírenie informácií*).

Výbor pre vzdelávanie 17. – 18. septembra a 8. – 9. októbra 2025 preskúmal navrhované nariadenie v celom rozsahu (najprv články a potom odôvodnenia). Cieľom diskusií bolo zabezpečiť lepšie pochopenie návrhu, v ktorom sa predkladá prepracovaná architektúra programu Erasmus+ (dva piliere zamerané na „vzdelávacie príležitosti pre všetkých“ a „podpora budovania kapacít“, pričom sa odkláňa od štruktúry súčasného nariadenia o programe Erasmus+¹, ktoré pozostáva z kapitol venovaných každému sektoru, na ktorý sa program vzťahuje, konkrétne vzdelávaniu a odbornej príprave, mládeži a športu, pričom v každej kapitole sa uvádzajú prvky zoskupené v rámci troch kľúčových akcií). Pri týchto príležitostiach delegácie vzniesli svoje pripomienky a otázky, najmä pokiaľ ide o rozsah novej štruktúry programu, absenciu programového výboru a nové iniciatívy, ako sú aliancie pre spoluprácu v oblasti športu, vzdelávacia mobilita športovcov a štipendiá v rámci programu Erasmus+ v strategických oblastiach vzdelávania. Otázkami sa zaoberala Komisia, delegácie však požiadali o dodatočné informácie a písomné odpovede, ktoré ešte neboli poskytnuté. Požadoval sa aj zoznam akcií, na ktoré sa program vzťahuje, s uvedením stanoveného druhu riadenia (priameho alebo nepriameho).

Predsedníctvo vypracovalo prvé kompromisné znenie² na účely zasadnutia výboru pre vzdelávanie 20. októbra 2025 a druhé kompromisné znenie³ sa vypracovalo na zasadnutie výboru pre vzdelávanie 29. októbra 2025.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/817 z 20. mája 2021, ktorým sa zriaďuje Erasmus+: program Únie pre vzdelávanie a odbornú prípravu, mládež a šport a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1288/2013 (Ú. v. EÚ L 189, s. 1).

² 12607/25.

³ 14252/25.

III. HLAVNÉ OTÁZKY, O KTORÝCH SA ROKOVALO NA ÚROVNI PRACOVNEJ SKUPINY

Ciele programu

Väčšina členských štátov zdôraznila význam všeobecného cieľa programu, ktorým sa podporuje vysokokvalitné celoživotné vzdelávanie a individuálny, profesijný a osobný rozvoj a ďalší rozvoj európskeho vzdelávacieho priestoru. Väčšina delegácií trvala na tom, že je potrebné, aby sa program zameriaval predovšetkým na európsky vzdelávací priestor, skôr ako na budovanie únie zručností a prispievanie k odolnej, konkurencieschopnej a súdržnej Európe. Budovanie únie zručností sa stále považovalo za dôležité, ale druhoradé vo vzťahu k rozvoju európskeho vzdelávacieho priestoru. Uprednostňovanie európskeho vzdelávacieho priestoru je takisto v súlade s právnym základom návrhu.

Postup výboru

Väčšina delegácií kritizovala absenciu programového výboru v návrhu. Predsedníctvo preto navrhlo obnoviť v znení článok o postupe výboru zo súčasného programu (článok 22a v najnovšom kompromisnom znení predsedníctva). Jedna delegácia požiadala o diskusiu o rozšírenom postupe riadenia na základe návrhu, v ktorom sa kladie dôraz na zasadanie programového výboru v sektorových zloženiach a na prijatie ročného pracovného programu prostredníctvom dvoch samostatných vykonávacích aktov. Návrh bol predložený pracovnej skupine a podrobne prerokovaný. Zatiaľ čo niektoré delegácie uvítali nový postup s dvoma vykonávacími aktmi, iné delegácie boli za zachovanie súčasného stavu alebo lepšie využitie existujúcich štruktúr.

Viditeľnosť všetkých sektorov, na ktoré sa program vzťahuje

Žiadosť delegácií o zvýšenie významu sektora mládeže a sektora športu sa vyriešila rozhodnutím o zahrnutí dvoch nových článkov do znenia, ktoré predložilo predsedníctvo (článok 4a o mládeži a článok 4b o športe). Diskusie o tom, ako čo najlepšie zohľadniť akcie prevzaté z programu Európsky zbor solidarity a jeho odkaz, stále prebiehajú.

Vzťah medzi Komisiou a národnými orgánmi a národnými agentúrami

Delegácie mali mnoho otázok týkajúcich sa zmien súčasného nariadenia o programe Erasmus+, pokiaľ ide o vzťah medzi národnými orgánmi a národnými agentúrami na jednej strane a Komisiou na strane druhej. Nastolili sa aj otázky týkajúce sa nových povinností navrhovaných pre národné orgány v návrhu.

V návrhu sa dáva Komisii možnosť požiadať, aby sa výberové konanie na vedúceho národnej agentúry zopakovalo v situácii, keď existujú vážne obavy z nedodržania určitých zásad (vymenovania osôb zodpovedných za riadenie národnej agentúry by mali byť odôvodnené povahou akcie, mali by sa riadiť spravodlivými a transparentnými pravidlami a postupmi a nemali by viesť ku konfliktu záujmov). V návrhu sa stanovujú aj nové úlohy pre národné orgány (konkrétne podpora národných agentúr pri využívaní výsledkov projektov s vysokým potenciálom vplyvu a spolufinancovanie operácií národnej agentúry minimálne rovnocenné príspevku Komisie na podporu úloh národnej agentúry v oblasti riadenia programov).

Delegácie sa k týmto ustanoveniam stavali kriticky a takisto požadovali, aby sa v znení výslovne uviedlo, že národné orgány môžu určiť viac ako jednu národnú agentúru.

Predsedníctvo v reakcii na všetky tieto obavy navrhlo znenie, ktoré obsahuje jasnejší opis úloh a návrat k povinnostiam stanoveným v súčasnom nariadení.

Štipendiá programu Erasmus+ v strategických oblastiach vzdelávania

Mnohé delegácie vyjadrili obavy a otázky týkajúce sa tejto novej akcie uvedenej v návrhu: ako sa určia strategické oblasti vzdelávania, statická alebo dynamická povaha akcie, jej vplyv na rozpočet programu, jej rozsah (spoločné diplomy alebo národné programy) a vykonávanie (priame alebo nepriame riadenie) a príslušné úrovne vzdelávania (úrovne 6, 7 a/alebo 8 Európskeho kvalifikačného rámca (EKR)). Komisia vysvetlila, že o všetkých týchto prvkoch sa ešte len bude rozhodovať. Jedna delegácia tiež vyjadrila obavy v súvislosti s tým, či by takáto iniciatíva bola v súlade so zmluvami. Hoci niektoré delegácie uznali potrebu akcií zameraných na nedostatok zručností, väčšina delegácií je voči navrhovanej novej akcii na základe vysvetlení, ktoré poskytla Komisia, naďalej skeptická. Takisto považuje rámec, ktorý poskytla Komisia, za nejasný a spochybnila európsku pridanú hodnotu a potenciálny vplyv na celkový rozpočet pri zavádzaní štipendií v rámci celého programu.

Športovci

Viacere delegácie sú skeptické, pokiaľ ide o rozšírenie rozsahu programu v súvislosti s touto novou kategóriou príjemcov. Zatiaľ čo niektoré delegácie sú za zahrnutie športovcov, ale zdôrazňujú, že je dôležité vymedziť a obmedziť túto skupinu potenciálnych príjemcov, niekoľko delegácií je proti tomuto rozšíreniu rozsahu programu v tejto fáze.

IV. ZÁVERY

Predsedníctvu sa podarilo vykonať hĺbkové preskúmanie navrhovaného nariadenia a predložiť dve kompromisné znenia. Rokovaniami sa významne prispelo k zlepšeniu spoločného chápania návrhu a k vyriešeniu hlavných otázok v navrhovanom nariadení.

Hoci Komisia poskytla niekoľko vysvetlení a objasnení k bodom, na ktoré upozornili delegácie, stále sa netrpezlivo čaká na písomné informácie o akciách plánovaných v rámci každého piliera. Mnohé delegácie okrem toho uviedli, že na zabezpečenie predvídateľnosti riadenia sú potrebné dodatočné informácie, a vyjadrili vážne obavy v súvislosti s novou koncepciou čiastočného pridruženia pre tretie krajiny.

Predsedníctvo vynaložilo úsilie s cieľom poskytnúť takú úroveň podrobností, o ktorú delegácie požiadali v navrhovanom nariadení, pričom stále dodržiava horizontálny prístup k programom, ktorý predložila Komisia. Delegácie uvítali každé kompromisné znenie ako krok na ceste k formovaniu mandátu Rady vzhľadom na nadchádzajúce medziinštitucionálne rokovania. Do dosiahnutia tejto fázy je však potrebná ďalšia práca a podrobné technické rokovania.

Zhrnutie hodnotenia posúdenia vplyvu

Názory delegácií na **politický kontext** sa líšili: niektoré sa domnievali, že je jasne vysvetlený, zatiaľ čo iné zdôraznili, že posúdenie vplyvu **sa praveľmi zameriavalo** na rozpočet a primálo na politiku a hodnoty EÚ. Žiadna z delegácií nevyjadrila obavy, že by bol nejasný a nevhodný **právny základ**.

Mnohé delegácie vzniesli námietky voči **vymedzeniu problému** s argumentom, že posúdenie vplyvu sa praveľmi zameriava na zručnosti a trh práce a primálo na holistické ciele v oblasti vzdelávania. Jedna delegácia zdôraznila, že hoci je posúdenie presné a potvrdené verejnými konzultáciami, problémy nie sú v znení prioritou a prvky rôzneho významu sa posudzujú rovnako.

Niektoré delegácie sa zhodli na tom, že v posúdení vplyvu čiastočne uznáva **nedostatok dôkazov**. Mnohé delegácie zdôraznili potrebu väčšej jasnosti, pokiaľ ide o **synergie** s inými programami EÚ, ako sú Európsky sociálny fond+, Horizont Európa, Európsky fond pre konkurencieschopnosť, Digitálna Európa alebo Európsky fond regionálneho rozvoja.

Značný počet delegácií vyjadril pochybnosti o jasnosti **metodiky**. Niekoľko delegácií dodalo, že posúdenie vplyvu sa podľa všetkého zameriava predovšetkým na možnosť 2 (konsolidácia založená na cieľoch), ktorá sa považuje za prioritu. Hoci analýza nákladov tejto možnosti poskytuje všeobecný prehľad, chýbajú v nej podrobné kvantitatívne údaje a posúdenie rizika, čím sa znižuje transparentnosť a porovnateľnosť. Bolo by vhodné zahrnúť do nej číselné hodnoty a analýzu rizík. Jedna delegácia zdôraznila, že existencia metodicky robustného informačného rámca so schopnosťou pružne sa prispôbiť požiadavkám politik na meranie predstavuje nevyhnutnú podmienku na navrhovanie intervencií na pevnom základe informácií a empirických dôkazov.

Mnohé delegácie poznamenali, že budúce **monitorovanie** a **hodnotenie** sa dostatočne neriešia a v znení chýba jasný a komplexný zoznam presných kvantitatívnych ukazovateľov efektívnosti spojených s každým cieľom. Na meranie skutočného dlhodobého vplyvu politik často chýbajú štandardizované metriky a vymedzené číselné ciele.

Pokiaľ ide o **ciele politiky**, všetky delegácie sa zhodli na pridanej hodnote činnosti EÚ a vyjadrili kolektívnu spokojnosť so zachovaním programu Erasmus+ ako samostatného programu. Ohlásené **zlúčenie programu Erasmus+ a Európskeho zboru solidarity** vyvolalo zmiešané reakcie: niektoré delegácie túto zmenu uvítali, zatiaľ čo iné podporili zachovanie súčasného stavu alebo požiadali o osobitnú diskusiu o tejto téme. Prevažná väčšina delegácií vyjadrila obavy v súvislosti s cieľom **zjednodušenia** s argumentom, že na finančnú architektúru sa kladie nadmerný dôraz bez toho, aby sa vysvetlil vplyv na príjemcov. **Rozpočtové presuny** znamenajú, že zjednodušenie na úrovni EÚ vytvára obrovské náklady na vnútroštátnej úrovni v dôsledku úsilia o riadenie, koordináciu a monitorovanie. Na záver niekoľko delegácií poznamenalo, že posúdenie vplyvu neobsahuje holistický prehľad nákladov, ale predkladá ich len z hľadiska EÚ bez toho, aby sa dostatočne zohľadnila vnútroštátna úroveň. Niektoré delegácie zdôraznili, že vo finančnom plánovaní chýba **kontinuita**, ktorá musí byť viditeľnejšia.

Prevažná väčšina delegácií uviedla, že otázka **riadenia** nie je úplne jasná a nerieši sa osobitne. Nastolili sa najmä otázky financovania a spolufinancovania. Väčšina delegácií poukázala na absenciu programového výboru a požiadala o jeho obnovenie.

Ďalšie pripomienky jednej alebo niekoľkých delegácií sa týkajú nedostatkov pri riešení **vplyvov na životné prostredie**, potreby venovať väčšiu pozornosť **územným účinkom**, aby bolo možné lepšie posúdiť rozdelenie prínosov a miestnych adaptačných potrieb, a delegácie tvrdia, že analýza je z kvantitatívneho hľadiska menej spoľahlivá v analýzach **vplyvov na konkurencieschopnosť a sociálnych vplyvov**.

Niektoré delegácie uviedli, že reakcia Komisie na **stanovisko výboru pre kontrolu regulácie** nebola dostatočne spoľahlivá, a požiadali Komisiu, aby vysvetlila, prečo dostatočne nespracovala jeho pripomienky. Iné delegácie súhlasili s výborom pre kontrolu regulácie, že pri nadmernom dôraze na finančnú architektúru sa nezohľadnil obsah politik a špecifiká rôznych programov.

Niekoľko delegácií uviedlo, že ich pozícia je len predbežná.
